

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

ประเด็นที่ : เรื่อง.....ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี.....

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รอบที่ 1

ระดับการรายงาน (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง □)

- ระดับประเทศ
- ระดับเขตสุขภาพ เขตสุขภาพที่
- ระดับจังหวัด ชื่อจังหวัด.....จันทบุรี.....

ประเด็นตรวจราชการ:

หัวข้อ/ ตัวชี้วัด:ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี.....

1) เป้าหมาย และผลงาน

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงานจังหวัดจันทบุรี
เด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน	ร้อยละ 59	ร้อยละ 54.54
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน	ร้อยละ 11.5	ร้อยละ 13.57
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเตี้ย	ร้อยละ 9.5	ร้อยละ 11.14
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม	ร้อยละ 5	ร้อยละ 4.91
เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานเม็ดเสริมธาตุเหล็ก	ร้อยละ 51	ร้อยละ 16.02
เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	ร้อยละ 30	ร้อยละ 15.81
เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ	ร้อยละ 72	ร้อยละ 60.71

2) สรุปสถานการณ์

สถานการณ์ภาวะสุขภาพเด็กวัยเรียน ประกอบด้วย ข้อมูลภาวะโภชนาการ การรับประทานเม็ดเสริมธาตุเหล็กและสุขภาพช่องปาก โดยภาวะโภชนาการ พบว่า หลังจากการปรับกราฟการเจริญเติบโตในปี 2564 ข้อมูลเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ข้อมูลระดับเขตปรับลดลง เทอม 1 จากร้อยละ 65.36 ลดลงเป็นร้อยละ 57.24 และในปี 2566 ข้อมูลเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เป็นร้อยละ 57.3 ซึ่งข้อมูลในเทอม 1 และเทอม 2 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 6 พบว่า เกือบทุกจังหวัดมีแนวโน้มสูงดีสมส่วนเพิ่มขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสูงดีสมส่วนของเด็กวัยเรียน ได้แก่ ภาวะเริ่มอ้วน อ้วน ผอม และเตี้ย ข้อมูลการรับประทานเม็ดเสริมธาตุเหล็ก พบว่าข้อมูลระดับเขตลดลง จากร้อยละ 60.81 ในปี 64 เป็น ร้อยละ 34.2 ในปี 65 และปี 66 มีเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้น และผ่านค่าเป้าหมาย ส่วนข้อมูลสุขภาพช่องปาก พบว่า การได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากร้อยละ 42.81 ในปี 63 เป็น ร้อยละ 15.81 ในปี 65 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการในโรงเรียนได้เต็มที่ แต่ในปี 66 มีเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้น และผ่านค่าเป้าหมาย เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ มีแนวโน้มคงที่ และผ่านค่าเป้าหมายทุกปี โดยข้อมูลผลงานของจังหวัดจันทบุรี มีสถานการณ์ภาวะสุขภาพ ดังนี้

ผลงานปีงบประมาณ 2567 จังหวัดจันทบุรี มีเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 54.54 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานต่ำกว่าค่าของเขตและประเทศ โดยผ่านค่าเป้าหมายเพียงหนึ่งอำเภอ คืออำเภอเมือง ร้อยละ 60.71 ต่ำสุดที่อำเภอท่าใหม่ ร้อยละ 43.6

ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กชาย ผ่านค่าเป้าหมาย 149.06 ซม. สูงสุดที่อำเภอเมือง ร้อยละ 151.21 ซม. ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กหญิง ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย 149.36 ซม. สูงสุดที่อำเภอเมือง 151.41 ซม.

เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม ร้อยละ 4.91 ผ่านค่าเป้าหมาย มีภาวะผอมมากกว่าระดับเขตและประเทศ พบภาวะผอมสูงสุดที่อำเภอมะขาม ร้อยละ 5.81 ต่ำที่สุดที่อำเภอแหลมสิงห์ ร้อยละ 3.34

ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน ร้อยละ 13.57 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน มากกว่าค่าของเขตและประเทศ และมีแนวโน้มเด็กเพิ่มขึ้น มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนมากที่สุด ที่อำเภอท่าใหม่ ร้อยละ 19.48 ต่ำสุดที่อำเภอเขาคิชฌกูฏ ร้อยละ 10.97 ซึ่งยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย

ภาวะเตี้ย ร้อยละ 11.14 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย มีแนวโน้มมีภาวะเตี้ยลดลง มีภาวะเตี้ยมากกว่าค่าของเขตและประเทศ สูงสุดที่อำเภอเขาคิชฌกูฏ ร้อยละ 17.89 มี 2 อำเภอที่ผ่านค่าเป้าหมายอำเภอเมืองและอำเภอแหลมสิงห์ ร้อยละ 7.65 ร้อยละ 6.9 ตามลำดับ

เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก ร้อยละ 16.02 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ต่ำกว่าระดับเขตและประเทศ มีแนวโน้มเด็กได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กลดลง สูงสุดที่อำเภอแหลมสิงห์ ร้อยละ 65.16 ต่ำสุดอยู่ที่อำเภอเมือง ร้อยละ 0.09

เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก ร้อยละ 15.81 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานน้อยกว่าค่าของเขตและประเทศ และมีแนวโน้มเด็กได้รับการตรวจน้อยลง สูงสุดอยู่ที่อำเภอเขาคิชฌกูฏ ร้อยละ 29.43 ต่ำสุดอยู่ที่อำเภอมะขาม ร้อยละ 6.2

เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ ร้อยละ 60.71 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานน้อยกว่าค่าของเขตและประเทศ และมีแนวโน้มเด็กปราศจากฟันผุเพิ่มขึ้น ปราศจากฟันผุสูงสุดที่อำเภอขลุง ร้อยละ 83.13 ต่ำสุดที่อำเภอโป่งน้ำร้อน ร้อยละ 32

ข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดจำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2567 (ข้อมูล HDC ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2567)

	ตัวชี้วัด	เกณฑ์เป้าหมาย	รายการข้อมูล	เมือง	ขลุง	ท่าใหม่	โป่งน้ำร้อน	มะขาม	แหลมสิงห์	สอยดาว	แก่งหางแมว	นายายอาม	เขาคิชฌกูฏ	ภาพรวมจังหวัด
1	เด็ก 6-14 ปี สูงที่สุดส่วน	ร้อยละ 59	เป้าหมาย	9,083	3,747	2,094	3,013	1,738	1,854	7,289	5,030	3,237	1,923	39,008
			ผลงาน	5,514	2,024	913	1,509	872	1,063	4,133	2,623	1,627	998	21,276
			ร้อยละ	60.71	54.02	43.6	50.08	50.17	57.34	56.7	52.15	50.26	51.9	54.54
2	ส่วนสูงเฉลี่ย อายุ 12 ปี (ชาย)	149 ซม.	วัดส่วนสูง	407	247	122	204	126	134	412	325	204	109	2,290
			ผลรวมสูง	61,541	36,489	17,643	30,145	18,779	20,109	61,707	48,253	30,571	16,111	341,348
			สูงเฉลี่ย	151.21	147.73	144.61	147.77	149.04	150.07	149.77	148.47	149.86	147.81	149.06
3	ส่วนสูงเฉลี่ย อายุ 12 ปี (หญิง) *	150 ซม.	วัดส่วนสูง	428	265	90	185	128	122	516	336	212	141	2,423
			ผลรวมสูง	64,803	39,264	13,139	27,909	19,116	18,378	77,218	50,251	31,313	20,506	361,897
			สูงเฉลี่ย	151.41	148.17	145.99	150.86	149.34	150.64	149.65	149.56	147.7	145.43	149.36
4	เด็ก 6-14 ปี มีภาวะผอม	<ร้อยละ 5	เป้าหมาย	9,083	3,747	2,094	3,013	1,738	1,854	7,289	5,030	3,237	1,923	39,008
			ผอม	401	186	98	129	101	62	379	284	176	101	1,917
			ร้อยละ	4.41	4.96	4.68	4.28	5.81	3.34	5.2	5.65	5.44	5.25	4.91
5	เด็ก 6-14 ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน	<ร้อยละ 11.5	เป้าหมาย	9,083	3,747	2,094	3,013	1,738	1,854	7,289	5,030	3,237	1,923	39,008
			อ้วน	1,086	504	408	452	282	311	878	699	461	211	5,292
			ร้อยละ	11.96	13.45	19.48	15	16.23	16.77	12.05	13.9	14.24	10.97	13.57
6	เด็ก 6-14 ปี มีภาวะเตี้ย	<ร้อยละ 9.5	เป้าหมาย	9,083	3,747	2,094	3,013	1,738	1,854	7,289	5,030	3,237	1,923	39,008
			ภาวะเตี้ย	695	460	360	434	208	128	826	580	312	344	4,347
			ร้อยละ	7.65	12.28	17.19	14.4	11.97	6.9	11.33	11.53	9.64	17.89	11.14
7	เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก	ร้อยละ 51	เป้าหมาย	8,035	3,116	1,674	2,605	1,365	1,619	5,969	4,120	2,625	1,414	32,542
			ได้รับยา	7	29	135	644	154	1,055	1,309	1,260	434	187	5,214
			ร้อยละ	0.09	0.93	8.06	24.72	11.28	65.16	21.93	30.58	16.53	13.22	16.02

	ตัวชี้วัด	เกณฑ์เป้าหมาย	รายการข้อมูล	เมือง	ชลบุรี	ท่าใหม่	โป่งน้ำร้อน	มะขาม	แหลมสิงห์	สอยดาว	แก่งหางแมว	นายายอาม	เขาคิชฌกูฏ	ภาพรวมจังหวัด
8	เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	ร้อยละ 30	เป้าหมาย	1,067	434	571	558	274	210	857	483	268	299	5,021
			ได้ตรวจ	142	83	59	100	17	17	191	50	47	88	794
			ร้อยละ	13.31	19.12	10.33	17.92	6.2	8.1	22.29	10.35	17.54	29.43	15.81
9	เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ	ร้อยละ 72	เป้าหมาย	142	83	59	100	17	17	191	50	47	88	794
			ปราศจาก	87	69	22	32	8	8	121	35	31	69	482
			ร้อยละ	61.27	83.13	37.29	32	47.06	47.06	63.35	70	65.96	78.41	60.71

3) ปัญหา/จุดร่วมที่สะท้อนปัญหา หรือความเสี่ยงต่อความสำเร็จของงาน

1. ภาวะโภชนาการ สูงดีสมส่วน เริ่มอ้วนและอ้วน และเตี้ย ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย
2. การได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กยังไม่ครอบคลุม
3. การได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากยังไม่ครอบคลุม

4) ข้อเสนอเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนา

1. คัดกรอง Obesity sign เด็กอ้วนกลุ่มเสี่ยง และส่งต่อเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุข
2. เยี่ยมเสริมพลังและติดตามการจัดอาหารกลางวันโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานอาหารกลางวัน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารอย่างมีคุณภาพและปริมาณที่ควรได้รับ ช่วยแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการในโรงเรียน
3. ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนให้มีกิจกรรมออกกำลังกาย เพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกาย มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ ลดอ้วน เพิ่มสูง เช่น กระโดดเชือก (Jump rope) เป็นต้น
4. เพิ่มความครอบคลุมการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและบริการสุขภาพช่องปากในโรงเรียน
5. สื่อสารประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล เพื่อให้โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและแก้ไขปัญหাসุขภาพเด็กวัยเรียนได้อย่างครบถ้วน

5) ปัจจัยความสำเร็จ

จังหวัดจันทบุรีดำเนินงานคัดกรอง ส่งเสริม แก้ไขปัญหาสุขภาพเด็กวัยเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล และจัดอบรมให้คณะกรรมการ วิทยาลัยระดับจังหวัด และขับเคลื่อนงานประสานความร่วมมือผ่าน อบจ. โดยมีการชี้แจงนโยบาย งานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน และงานอนามัยโรงเรียน ให้ทีมในจังหวัดรับทราบ และมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน

6) ประเด็นที่ควรกำกับติดตามการตรวจราชการ

1. การบันทึกข้อมูลบริการสุขภาพวัยเรียน เช่น การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและบริการสุขภาพช่องปาก เข้าสู่ระบบ เพื่อการใช้ประโยชน์ของข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน
2. การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากลเพื่อเข้าร่วมกระบวนการประเมินรับรองผ่านระบบออนไลน์ และคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลงานเด่นเข้ารับรางวัลเป็นตัวแทนระดับเขต ด้านโครงการสุขภาพนักเรียน, โภชนาการ, กิจกรรมทางกาย และทันตสุขภาพ

ผู้รายงาน: นางวริสา คุณากรอึ้ง

ตำแหน่ง: นักโภชนาการชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 6 มีนาคม 2567

E mail: wuunja@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน: นางศิริพร จริยาจิรวัดนา

ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 6 มีนาคม 2567

E-mail: ptana07@gmail.com